

GORICA

(Večerno izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pada na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četrtletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellertersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računijo po petivrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Nova kost — razdora.

Pisec članka „Narodni sklad“ v „Soči“ od 25. februarja pravi, da je „nalašč zakasnil“ s — članki o tem „novem društvu“, češ, vedel je, „da „kavci“ planejo kakor gladne hijene po tem društvu“, — ko so razna naprednjaška društva že tudi „prestala dobo najpodeljših napadov v „Gorici“ in „Primorskem Listu“.

Ta „nalašč zakasnil“ „Sočinega“ člankarja pa že pove, da je bilo to novo, oziroma — najnovejše naprednjaško društvo tudi nalašč med goriške Slovence vržena kost razdora, ali če hočemo rabiti drug primeren izraz: pest naprednjaškega peska, vrženega v oči goriškim Slovincem baš sedaj v očigled dopolnilnim volitvam v deželni zbor. . . .

Ne bi se smelo poznati namena naših „naprednjakov“, namena namreč, vsako toliko časa pobjiskati pred očmi našega ljudstva s frazo, kako „bogati zaklad narodnega napredka“ tiči v načrtih „narodno-napredne“ stranke, katera potemtakem jedina zasluži, da jo svet uvažuje in drvi za njo čez drn in strn, vse drugo pa pusti v stran — kot nepotreben balast; ne bi se smelo, pravim, poznati tega namena, potem bi bilo možno smatrali tudi besede „Sočinega“ člankarja za to, za kar jih podaja, namreč: resnini.

Ker pa si je že ta člankar nadel tako strahovito resno masko, igrajoč novo komedijo v svoji „Soči“, pa si jo nadenem še jaz, dasi bi imel več uroka, da se tej komediji — smejem in z menoj vsakdo, ki pozna izvestne komedijante v Gosposki ulici.

Pisec pravi torej, da so „kavci“ („kavci“ je pri tem piscu namreč vsakdo, ki ne brenči za njim!) padli kot gladne hijene po tem „novem društvu“. Kdor čita samo „Sočo“, bi po teh in naslednjih besedah „Sočinega“ člankarja moral soditi, kakih strahoviti nazadnjaki in sovražniki vsakega domačega napredka so oni, ki ne plešejo po taktu „narodno-naprednih“ goslarjev na Goriškem; s kako brezmejno zlobo zatirajo vse, kar si zares koristnega za naš narod izmislijo ti muzikantje in kako zistematično ugonobljajo obstanek slovenskega naroda na Goriškem, izročivši ga brezvestno v

LISTEK.

Potovalne črtice z Ogerskega.

(Spisal M. Mihaeljev. — 1902.)

(Dalje.)

Na vrh Švabenberga smo dospeli v 1/2 uri, kjer smo se vstavili na gornji postaji „Švabenberg“. Bilo je ravno malo pred mrakom. Vrh hriba se razkazuje očem krasna slika. Dihaje sveži gojzdni zrak se podamo h kratkemu počitku v Eötvös-Villa, od koder se nudi potniku ravno tak prebliščeči panorama na oholo dvojno mesto. Tu na poti od gorenje postaje železnice na zobe do Eötvös-Ville, je znano zdravilišče z vodo dr. Vaskovića, po Kneippovem sistemu, ktere ga pa ni bilo časa si ogledati. V tej velikanski elegantni gostilni, raz ktere je čaroven pogled na „Dvojnost“, smo čakali na razsvitljivo mesto. Še preden se je napravil mrak se je pričela oklamoralo človeka osupniti, ki ni še videl

roke našim političnim sovražnikom, — kajti kako bi mogli drugače kakor „gladne hijene“ pasti po tem novem društvu „Narodnem skladu“, po tem za naš narodni napredek „eminentno važnem“ podjetju naprednih korifej?! Ali kdor od — razsodnih domačih in izvengoriških Slovincov vé razločevali med frazo in resnico, med plevo in zrnjem, med surovim in blagim, oni mora v prvi vrsti priznati, da bi „Sočin“ člankar zagledal najprej „gladno (časnikarsko) hijeno“, katera „besno in brezobrazno“ popada vsakogar, ki si drzne dihati božji zrak kje drugje nego v krogu napreduega kalamona in ki napada vse, kar nista ustvarila on in njegov vredni pobratim, — ako bi pogledal nekam — drugam, prav blizu sebe. Potem pa mora tudi priznati, koliko je zares na tem najnovejšem produktu narodno-napredne združbarske fantazije, na tem „Narodnem skladu“. Koliko so vredne stvaritve goriških „naprednjakov“ sploh, to kažejo pač — stvaritve same. O nekaterih teh stvaritev je že pisala „Gorica“ tako, da je zaprla za vselej sapo združbarjem okolo „Soče“, ker jim je povedala resnic, kakoršne jim „pritičejo“; o drugih stvaritvah teh junakov pa se bode govorilo, ko iste še bolj dozori za — razpad, na čegar temelju so bile postavljene že ob svojem začetku. Danes ima besedo „Nar. sklad“.

Kaj pa — da govorim resno — bi bil narodni sklad kot tak v resnici? Ta beseda „narodni sklad“ ali fond ni sicer v svojem bistvu nič novega. Nekak narodni sklad bi bil potreben kot jednoten sklad za vse Slovence, da bi zajemali iz njega za razne narodne potrebe, največ seveda gospodarskega pomena. Tak narodni sklad bi bil „Naša Straža“, katero društvo je že ustanovljeno za vse slovenske pokrajine. To društvo bi lahko delovalo vsestransko za slovenski napredek; to društvo, kot pravi narodni sklad pa bi moralo biti gmitno jako močno, ako bi hotelo vsiliti svojo nalogo za postavljenu si cilj. Ali temu društvu, započetemu na tako široki podlagi, da bi ob zdravih političnih odnosih moralo uspevati, so začeli izpodkopavati temelje ljudje, katerim ni nič za narodni blagor, in zakaj? Jedino zato, ker se je misel za to društvo porodila v glavah, ki se ne klanjajo židovskemu zlatemu bogu!

kaj sličnega. V na tisoče in tisoče lučih v okroglih steklih, kakor solncih, se je odsvitalo mesto, daleč na vse strani krog in okrog. Posebno krasno je bilo razsvitljeno levo kot desno obrežje ponosne Donave, kar ne bom nikdar mogel pozabiti.

V vznožji gledalca leži dvojna stolica Budapešt na obeh bregovih Donave; tje čez je videti, — ob dnevni svetlobi obširna planjava „Alföld“. Na vzhodu se razširja Leopoldovo polje z velikanskim poslopjem norišnice, kakor je bilo že gor omenjeno. Med daleč posejanimi letovišči in hišami je mnogo gostiln, ktere meščani radi obiskujejo.

Ko sva se s prijateljem nasitila divnega razgleda čarovno razsvitljenega Dvomesta, sva se peljala že po noči raz ta grič. Vendar nekaj naj pri tem omenim, česar nisem še drugod videl. Videl sem krivonosce, ki so roke polnbovali z globokim spoštovanjem rekoč: „Kesel

„Naša Straža“, ako bi ne podirali njenega dela slovenski somišljeniki naših zakletih narodnih sovražnikov, bi zamogla v kratkem času postati mogočna bran proti tujstvu in izvršila bi bila že do danes čuda v pospešitvi narodnega napredka. V ta namen pa bi bilo potrebno vseh združenih slovenskih močij. Brez združenja vseh močij, — da govorim s „Sočinim“ člankarjem samim — brez enotne organizacije in pri vsakem narodnem podjetju poleg povsem jasnih ciljev tudi dovolj sredstev — je nemogoč obstanek takega podjetja.

Ali ker „Naša Straža“ brez skupnih slovenskih sil ne more uspevati, — kako pa naj uspeva družtvice, ustanovljene le od peščice ljudi na Goriškem, kateri se hočejo po vsej sili odtrgavati od skupne narodne organizacije in to iz jedinega namena, da zamore nositi krono in veliki zvonec par ljudij, ki hočejo več znati, kakor drugi in ki ne morejo živeti brez naslovov „narodni voditelji“?

Da je to družtvice ustanovljeno v popolnoma strankarske svrhe, torej ne za skupne interese vsega naroda na Goriškem, to pove že pisec „Sočinega“ članka sam. Saj pravi ondi na nekem mestu: „Klerikalcev niti ne vabimo naj pristopajo, in ako bi se oglasil kateri njihov junak, ga niti ne sprejmemo“. S temi besedami je dovolj označen strankarski ali boljše: združbarski namen tega društva; s temi besedami je pa pisec že tudi udaril v obraz večini slovenskega prebivalstva na Goriškem, o katerem se na drugem mestu svojega članka prav laskavo izraža tako-le: „Neumnost in nevednost ki sta, kakor povsod i za naš narod najdražji stvari na svetu. . . .“

Tako smo torej na čistem, kaj bi hotel biti v bistvu ta „Narodni sklad“: nova postojanka združbe mej našim ljudstvom, ker so druge že dokaj odrekle svojo moč; nov kotiček za ljudi, ki imajo svoje osebne namene in ki se lovijo za efekti, kako bi svojo ljubo osebito bolje prikazali ljudstvu v luči „narodnih dobrotnikov“. Da ti ljudje vže naprej odklanjajo vsako udeležbo na tem svojem

* Kako pa bi si pisec prste obliznil po svitlih kronicah, če bi mu jih tudi — mačka na repu prinesla! Op. st.

čokolom nadšaga“) ali „nadšagoš kišašonj“, t. j. „poljubim roko milostiva gospa“, ali „milostiva gospica“! In: „Nadšaganak solgaja“! (Sluga!) Vaš sluga, milostiva gospa! To oboževanje ženskega spola se mi dozdeva preponižno, da ne rečem: odurno.

Doli se vozeči smo se morali nekterikrat vstaviti — ker je železnica vočidel še enotirna — na postajališčih, da je šel drugi stroj mimo nas. Vsake pol ure gre drugi gor in tako tudi doli t. j. po lèti! Dospel v Budo, sva prestopila na električni tramvaj Gellertgy-em (Blocksbergom) ali budimsko trdnjavo tje v Pešto čez most na verigah. Ta predor je dolg 350 metrov in je zvrstan prav pod trdnjavskim gričem naravnost peljajoč čez omenjeni most, skozi tako imenovano Kristininomesto (v I. okraju). — Med vrvenjem in ropotom raznih vozov in krikom občinstva sva pis je od našega nekoliko različni! Pis.

„društvu“ od strani — „klerikalcev“, je tembolje umevno, ker hočejo biti popolnoma med seboj, nekontrolirani, nenadzorovani po „klerikalnih“ sitnežih, jednako kakor so hoteli biti brez „klerikalne kontrole“ v „Goriški ljudski posojilnici“, v „Trgovsko-obrtni zadrugi“ itd. itd. Ako se jim posreči vtoviti kaj kalinoy za svoje „velepomembno“ društvo, seveda tembolje, saj stroški so povsod in celo v „Pevskem in glasbenem društvu“, o katerem se je jeden prvih „naprednih“ kaporjonov izrazil, da gre i pri tem društvu več za politiko, nego pa za petje in godbo. O večini našega ljudstva pa, o tisti „neumni in nevedni“ večini našega ljudstva pa sem prepričan, da obsoja ta najnovejši poskus „naprednih“ združbarjev, da ohranijo domači prepir na Goriškem na svoji sramotni višini. Večina našega ljudstva vé, da so besede, kakoršne pisec „Soče“ v svojem članku o tem „Narodnem skladu“ rabi, le navadne bobneče fraze, s kakoršnimi ta politični harlekin meče okoli sebe pri vsaki priliki. — To in nič drugega. In to naše ljudstvo vé, da mi goriški Slovenci nismo nikaki bogataši, z vsemi „najboljšimi sloji naroda“ vred, katere „steje mej svoje somišljenike“ „narodno-napredni“ generalštab ter da je bore malo, kar zamoremo žrtovati od svojega za razne narodne namene. Ako pa še pride kdo, ki hoče odvajati našo rodoljubno požrtovalnost proč od naših najaktuálnejših potreb in slabiti naš že itak obstoječi narodni sklad, tak dela to z očitnim namenom, da bi škodoval našim narodnim napravam, za katere se moramo v prvi vrsti žrtovati. In da „naprednjaki“ to hočejo, to že daje pisec v „Soči“ škodoželjno razumeti, ker govori o šoli, šolskem zavodu itd. Ali pisec noče vedeti, da je tu „Šolski Dom“? Ali noče vedeti, da so stroški za vzdrževanje tega našega uzornega šolskega zavoda tako ogromni, da zahtevajo vse naše požrtovalnosti? In ker to vé, tedaj je očitno znak, da hoče izpodkopavati to našo narodno trdnjavo s tem, da misli še na drug „šolski zavod“. Tako je torej rodoljubje naprednjaških kaporjonov! In tako rodoljubje kažejo ti ljudje zaradi tega, ker ne morejo dobiti v roke vodstva nad „Šolskim Domom“, za katero se kvalifikujejo toliko, kolikor — zajec za boben. Kako pak! Podpirati z vsem

slednjič dospela na svoje bivališče. Ves utrujen od vročine dneva in raznih utisov, ki jih nudijo potniku mestne znamenitosti in ponočna razsvitljava, vse to me je tako vtudilo, da sem šel po kratki večerji in pomenku k zaželjenemu počitku, da se okrepcam za tretji dan mojega od dotnega bivanja. Dà, res, Madžari se imajo s čim ponašati, čeravno jih pokriva večinomoma figovo perje drugih narodnosti, ktere hočejo brezozirno vse vtoviti v ednotni državni ideji madžarstva in njega jeziku, kakor je to znano. Saj je državna oblika dualizma najboljše sredstvo za ta njih smoter, če se jim bo posrečil, kar pa šeni pri vsih sedanjih žalostnih razmerah dovolj gotovo! Upamo, da božja previdnost venter ne bode pustila, da bi mažarske drevesa prirasle v nebesa! — Utegne priti morda nepričakovana „Nemesis“ prej ali slej, kakor se tega nadejajo rodoljubi tlačeni narodnosti na Ogerskem!

navdušenjem narodne naprave, katere so najboljše jamstvo za naš narodni obstanek, najvarnejše zavetje naše narodne prosvete, ne, tega ne! Marveč ustanovljati nekaj drugega, nekaj svojega, ki je potrebno toliko, ko tretje oko v glavi! Ne jačiti obstoječe postojanke, marveč rušiti, razgrabljeni enotno narodno organizacijo z neštevilnimi nebodijihtruba novimi ustanovami, to je naloga „naprednih“ razdiralcev in prijateljev naših političnih sovražnikov. Žalostno! Člankar v „Soči“ pravi, da izraza „Gorica“ strah zaradi novega društva. Jaz pa pravim: skrajno nedelikatno je, še kazati na tak način škodoželje! Prepričan sem, da bi vsakogar moral obveseliti ta pojav in to brez ozira na mišljenje, ako bi „Narodni sklad“ zares mogel služiti narodu v celoti. Ker pa temu ni tako in je preočito, da je tudi to delo „naprednjakov“ le pojav osebne mržnje, kljubovanje in na splošno le smóter razdiranja, tedaj bi moralo vsakega pravega rodoljuba zares biti strah početja, ki je namenjeno škodovati, ako bi le moglo.

Žalostna števila.

1. Bebei (kretini).

Leta 1898. je bilo v Cizlajtaniji 17.311 bebecv, in sicer:

	Štev. bebecv	Na 100 tisoč prebivalcev je prišlo bebecv
Na Koroškem	869	243
„ Solnograškem	415	241
„ Štajerskem	2.640	207
„ Gorenjeavstrijskem	1.089	140
„ Tirolskem	1.086	135
„ Šleskem	585	97
„ Predarelskem	108	93
„ Moravskem	2.026	90
„ Goriškem	192	88
„ Kranjskem	392	79
v Istri	124	40
„ Dalmaciji	107	21
„ Bukovini	290	45
na Gališkem	3.787	58
„ Češkem	2.037	35
„ Nižjeavstrijskem	1.564	59

Poprek je prišlo v Cizlajtaniji na 100 tisoč prebivalcev 73 bebecv. Domočina kretinizma so gorate dežele Solnograško, Koroško, Štajersko, Gorenjeavstrijsko in Tirolsko. Na 100 tisoč ljudi je prišlo n. pr. v okrajnem glavarstvu Murau na Štajerskem 670 bebecv.

Na Goriškem je živelo omenjenega leta 192 bebecv in sicer: v Gorici 7, v goriškem okrajnem glavarstvu 68, v gradiščanskem 53, v tolminskem 64. Sežansko okrajno glavarstvo ni imelo niti enega bebca.

2. Gluhonemi.

V vseh kronovinah je bilo leta 1898. v osemnajstih gluhonemih 1.600 gluhonemih, zunaj gluhonemih pa 27.301. — Dežele, ki imajo največ bebecv, imajo tudi največ gluhonemcev. Tako je prišlo na 100 tisoč prebivalcev na Koroškem 215, na Štajerskem 171, na Solnograškem 148, na Kranjskem le 99 in na Goriškem le 67 gluhonemih.

V goriški gluhonemici je bilo 65, zunaj zavoda 147 gluhonemih, in sicer: v Gorici 4, v goriški okolici 40, v sežanskem glavarstvu 30, v tolminskem 43, v gradiščanskem 30.

Med gluhonemci raznih kronovin zunaj gluhonemih je postalo 4.840 gluhonemih vsled bolezní. Vzrok gluhonemosti so navadno te-le bolezni: Škrlatica, mačub (tifus), živčne bolezni, osepnice, kozje, protin, ušesne bolezni in božjast.

3. Slepí.

V 12 zavodih je bilo 897, zunaj zavodov pa 14.349 slepih. Izmed slepih zunaj zavodov se je rodilo slepih 4 odstó, oslepelo vsled bolezní 96 odstó, in sicer največ vsled očesnega vnetja, škrlatice, koz, osepnic, mačuha in sive slepote.

Slepih se je rodilo največ na Gališkem, na Predarelskem, na Goriškem, Kranjskem in Koroškem, najmanj pa v Dalmaciji, v Trstu in Istri. Na 100 tisoč prebivalcev je prišlo slepih v Dalmaciji

62, na Kranjskem 59, na Goriškem 56, v Trstu z okolico 27.

Zunaj zavodov je bilo slepih na Štajerskem 710, na Koroškem 264, na Kranjskem 294, v Trstu z okolico 42, v Istri 190, v Dalmaciji 429.

Na Goriškem je bilo zunaj zavodov 122 slepih, in sicer: v Gorici 6, v goriškem okrajnem glavarstvu 39, v gradiščanskem 24, v sežanskem 20 in v tolminskem 33.

(Konec pride.)

Dopisi.

Iz baške doline.

„In spet oglasi se jih sto: Le ta nam županil ne bo!“ — Grahovski župan, bivši „mežnar“ in še sedaj „ključar“ na Grahovem, postal je kar čez noč imenitna oseba. — Časniki kar tekmujejo v proslavljanju njegovega neumrljivega imena. Nikdar ni videl šole od znotraj, in vendar taka glava, tak ženij, tak — talent! — Kdo ne bi se čudil prekrasnim „pastirskim listom“, katere je pošiljal ob zadnjih volitvah v „nespokorno“ nemško deželo?! — To blagoglasje, ta slog, ta miloba v izrazih; to mora kar očarati človeka! — Skrije naj se pred našim županom slavni „stilit“ Tomažič, ki je pisal nekemu „kol osebi“, da „ga ne zanima Grča“. — In vendar! — Čujte in srmite! — Kako daleč sega nehvaležnost sveta! — Ta „biser rovtarskih Aten“, ta „kvasik baške doline“, ta „prilikavi gigant“, ki je zaslužil, da bi ga svet koval v zvezde, da bi ga povzdignil v Mohamedova nebesa: ta dika naše „tesne grape“ je sedaj ob — pošto. — Izročiti je moral poštné ključé ne vemo kako lični gospodični ter umakniti se.

A naš župan „samo-uk“ znal si je pomagati iz te zagate. — Obvestil je namreč svoje „papehajmerje“, kako ga veseli, da so ga vendar enkrat uslišali v Trstu ter mu dali ekspeditorico, da bo mogel, obložen s tolikimi opravki, — spati namesto do desete do — enajste . . .

No, sedaj bosta „samo-uk“ in njegov „čveterooki“ oproda toliko neumorneje lahko delala za „velikega“ v „narodno-napredni“ četi do „gmajnarja degradiranega“ — Tumo. Naš „samo-uk“ sicer stoka, da ne vsprejme več županstva, ker vidi, da mu je ljudstvo obrnilo hrbet. — Prepričani smo pa vsi, da mu prihajajo te besede bolj iz želodca kakor iz srca. — Prav tako smo pa tudi vsi prepričani, da ni obrnilo ljudstvo njemu hrbta, ampak on ljudstvu. — Ga je li ljudstvo zato izvolilo za župana, da je vodi po negotovih potih, da mu vsiljuje gnusno „napredno“ časopisje? — Ne; stokrat ne! Naše ljudstvo je do danes še zdravo, v jedru dobro, verno, in tako želi tudi ostati. Katoličani smo, in kot katoličani, zvesti Bogu, svojemu narodu, rimskemu papežu in Avstriji hočemo tudi nastopiti pri sedanjí volitvi na Grahovem. Naj bo uspeh nam ugoden ali neugoden, to nas ne oplaši. Če pademo mi, ne pade z nami sveta stvar, katero branimo . . .

Stopaj župan ob potoci,
Grmeč boben nòsi v roci,
Kličí skupaj revno gmajno
Zopet na volitno drajno . . .

S kanalskega. — Pred 28 leti od tega časa je izročil neki premožen trgovec nekemu gonjaču živali, enega vola, v vrednosti 80 gld., da bi ga peljal v Gorico k mesarju; med potjo pa se mu je bil vol tako utrudil, se pa ne ve ali zaradi prevelike debelosti, ali da je vola bolelo srce, tako da temu gonjaču ni bilo mogoče spraviti vola več naprej. Ta spretni gonjač pa si je pomagal, najel si je voz in dal peljati vola naprej, ali vse to mu ni pomagalo, vol mu je na poti crknil, gonjač ga je dal pokopati, in vsa stvar je ostala celih 28 let mrtva, in še-le zdaj je prišlo dotičnemu gospodarju vola na misel, da je 80 - letnega nemškega jezika povedati, da bodo itali-

želi, da bi prišel zopet modri kralj Salamon na svet, da bi modro razsodil, kdo namreč teh dveh bi moral trpeti škodo. In ta je reslepa. Recimo, da bi dotični gospodar vola, tirjal tega gonjača zraven 80 gld. kapitala še 6 po sto obresti od celih 28 let, nabrala bi se lepa svotica od gld. 11440 denimo zraven še kapital 80.— skupaj gld. 19440 okroglih 388 kron in 80 vinarjev. Kdor zna pa zna, znati je treba, potem se že tudi lahko hitro obogati.

Politični pregled.

Državni zbor.

V sredo se je dokončala splošna debata o državnem proračunu, med katero sta posegla izmed Slovencev dr. Ferjančič in dr. Ploj. Dr. Ferjančič se je obširno bavil s slovenskim šolskim vprašanjem, v prvi vrsti z vprašanjem celjske gimnazije, a potem tudi z zadevo zanevarjenega sloven. šolstva v Trstu. Opisoval je žalostne razmere in vnebovpijoče krivice, ki se nam gode v tem oziru od strani političnih nasprotnikov, ne da bi imeli pri tem najmanjše opore od strani vlade katera gre vedno le na roko Nemcem in Italijanom, nam na škodo. Govornik je resno svaril vlado pred nasledki take njene politike in jo pozival, naj brani koristi onih narodov avstrijskih, ki so se izkazali kot najzvestejše državljane, proti njenim očitnim sovražnikom pa naj nastopi kar najodločneje. Govor posl. dr. Ferjančiča je naredil na zbornico globok utis, zlasti pa na Italijane, kateri so zaradi tega skušali govornika motiti z mejklici. Slovenski poslanci pa so mu živahno pritrjevali in mu čestitali.

Dr. Ploj pa je v svojem govoru izjavil, da ne more zaupati vladi, ker se ne ozira na koristi Hrvatov in Slovencev. Govornik se je na široko bavil z jezikovnimi odnošaji na spodnjem Štajerskem in se grajačno izrazil o prizadevanju predsednika višega deželnega sodišča v Gradcu za ponemčenje slovenskega prebivalstva na sp. Štajerskem. Glede celjskega vprašanja je dejal, da sploh ni mogoče od slovenske strani kako pogajanje. Vladi nasproti je izjavil, da njena politika v Trstu in v Istri zelo škoduje skupnim avstrijskim interesom. Vlada naj bi si postavila za geslo: jednako pravico za vse narode avstrijske.

Zadnji je govoril češki poslanec dr. Stranaky. Povedal je vladi, da bodo Čehi glasovali proti državnemu proračunu in žugal, da bodo nastopili z najodločnejšo opozicijo proti njej, ako ne bode skoraj vstregla njihovim zahtevam. Po sklepu splošne debate se je oglasil pri stvarnih popravkih poslanec Spinčić ter zavračal obdolžitve ital. poslanca Bartolija, naperjene proti isterskim Hrvatom. Spinčićeva izvajanja so zadela pri Italijanih v živo, zaradi tega so vsi ital. poslanci obkolili govornika in kar bešneli ob njegovem govoru ter hoteli prekricati vsako njegovo besedo. Z Italijani pri njihovem nastopu ni soglašala nobena druga stranka.

Poslanec Spinčić je razkrival v svojem govoru one elemente, ki so prozročali vandalska dejanja v Istri (rezanje trt itd.) in je ojstro zavračal podtikanja Italijanov, da bi bili Slovani Istre zakrivila taka dejanja.

Tudi je z zgodovinskimi podatki podrl trditve Italijanov, da bi bila Istra italijanska pokrajina. Proti Spinčiću je vstal laški posl. Bartoli ter rekel, da hoče o prvi priliki dokazati neresničnost Spinčićevih trditev. Ko je Bartoli govoril, so Spinčić in drugi Jugoslovani glasno protestirali proti njegovim izvajanjem.

Potem je zbornica prešla k podrobni razpravi ter razpravljala najprej o naslovu „najvišji dvor“ in „kabinetna pisarna“. — Glavni govornik proti posl. Hauk (Vsenemec) je rekel, da bi se moralo porabiti jeden milijon kron iz civilne liste za podporo onemoglim in starim delavcem.

Ti dve točki sta bili sprejeti. Zbornica je razpravljala potem o točkah „državni zbor“ in „državna sodnija“. Mesto o stvari govoril je ital. poslanec Conci o avtonomiji južne Tirolske in o ital. univerzi.

Ker ga je predsednik ponovno opomnil, da naj govori o stvari, začel je Conci govoriti italijanski.

Predsednik ga zopet opomni, naj govori o stvari; neki ital. poslanec je zaklical predsedniku, da saj ne ve, da-li govori Conci o stvari ali ne, ker ne razume italijanski. Posl. Benatti pa je rekel, da je to mali poskus — italijanske

jani glasovali toliko proti točkama „državni zbor“ in „državno sodišče“ kolikor tudi proti dispozicijskemu zalogu.

Ko je govoril še češki agrarec Zazvorka, ki se je pritoževal, da se češki govori v državnem zboru ne vsprejemajo v stenografski zapisnik ter da niso niti pobotnice za državnozbornske dijete v češkem jeziku dopustne, zaključila se je potem, ko sta glavna govornika „za“ in „proti“ še nekaj povedala, tudi o teh dveh točkah razprava in točki sta bili sprejeti. V četrtak se je vršila razprava o točki dispozicijski zalog. Proti sta govorila od jugoslov. poslancev dr. Žitnik in Perič. Žitnik pravi da bodo on in njegovi somišljeniki glasovali proti dispozicijskemu zalogu. Govornik pravi, da je bil kritičen dan za Slovence oni dan, ko se je sprejel Stürghov predlog proti celjskim vspremednicam. Ministerski predsednik da je zatrjeval lojalnost vlade nasproti vsem strankam, ko pa je kazal, prijenljivost nasproti vsem strankam, pa naših zahtev glede Celja ni branil.

Posl. Perič je očital vladi, da zanevarja Dalmacijo ter zahteva naknadnih kreditov za investicije za to tako zanevarjano, ali za državo tako važno deželo. Zbornica je konečno vsprejela dispozicijski zalog z 167 proti 102 glasovi.

Za varstvo domačega vinarstva.

Poslanec Pfeifer je v državnem zboru minulo sredo stavil predlog za uspešnejše varstvo domačega vinarstva, katero naj se doseže z odločnejšim nastopom proti izdelovanju umetnega vina. Ker se raznaša vest, da se misli na tihem podaljšati še za nekaj casa trgovinska pogodba mej Avstro-Ogersko in Italijo, je stavil v ogerskem parlamentu neki poslanec interpelacijo do vlade, ali se mar ne misli na to, da se do 31. dec. 1903 na vsaki način odpravi avstro-ogerskemu vinarstvu tako škodljiva vinska klavzula ali pa da se vsaj carina na italijansko vino poviša najmanj na 40 K v zlatu.

Deželni zbori.

Ker je danes že gotovo, da bode deloval državni zbor tudi v mesecu aprilu, če bi tudi, kar pa ni verjetno, rešil državni proračun še pred velikonočnimi prazniki, je izključeno, da bi bili deželni zbori sklicani koj po Vel. noči. Pač pa menijo nekateri, da bi deželni zbori prav lahko zborovali v mesecu maju in sicer v istem času, ko bodo zbrane v Budimpešti delegacije.

Izjemno stanje v Trstu.

Odsek, ki ima preiskovati in poročati o naredbah glede izjemnega stanja v Trstu, je imel v torek 25. m. m. ob 8. zvečer sejo. Govorila sta poslanca Hortis in Ellenbogen in pa ministerski predsednik dr. Koerber, ki je v čez jedno uro trajajočem govoru opravičeval z uradnimi podatki izdane naredbe. Hortis je zahteval med drugim, da bi se nekaj priče poklicalo iz Trsta na Dunaj, ali vsaj, da bi se izvolil pododsek, ki naj bi se podal v Trst ter na licu mesta preiskoval vso zadevo. Seveda so bili Hortisovi predlogi odklonjeni in je odsek sklenil z vsemi proti dvem glasovom, da izdela poročevalec poslanec Fuchs poročilo za petkovo sejo tega odseka. Ker je pa pretekel obrok osmih dni, v katerem bi moral odsek poročati o svojih preiskavah poslanski zbornici, bil je sprejet predlog, naj se v seji pretekle srede zbornico poprosi, da podaljša rok za to poročevanje še za nadaljnih osem dni. Odsekov predsednik Skene je v resnici stavil v sredo ta predlog v poslanski zbornici in ta ga je sprejel brez debate.

Napad na srbskega kralja.

V sredo se je raznesla po Dunaju govorica, da je nekdo na srbskega kralja Aleksandra streljal in ga ubil. Raznesli so novico baje trije trgovci, ki so došli iz Belgrada. Ali kmalu se je pokazala, da je bila ta govorica popolnoma neutemeljena.

Domače in razne novice.

Poziv dr. Tumi! — Slovesno in odločno pozivljemo deželnega poslanca dr. Tumo, naj trditev, da je „duhovščina Tolminskega okraja ljudem grozila z večnim pogubljenjem, — ako ne volijo g. Klavžarja“, ali dokaže ali pa javno prekliče. V slučaju, da tega ne stori, imeli ga bomo za nesramnega lažnika in podlega obrekovalca, ki ni vreden naslova: „deželni poslanec“ in onemoglim in starim delavcem.

Imenovanje. — Deželni odbor gorški je imenoval inženjerja Artura Glesiga za deželnim inženjerjem.

† **Štefan Kerkoč.** — Iz Ljubljane nam je dospela v četrtek pretužna vest, da je tam v zdravilišču Leoninum izdahnul svojo preblago dušo preč. gosp. Štefan Kerkoč, vikar lokavski. Raški porodil se je v Gojačah v ajdovskem okraju dne 24. dec. 1839, v mašnika posvečen pa je bil dne 15. sept. 1867. Pokojnik je služboval dlje časa kot kaplan v Podmelcu, kjer je opravljal tudi učiteljsko službo. L. 1878 pa je bil imenovan za vikarja v Lokavcu pri Ajdovščini in je služboval tam do svoje smrti, torej celih 24 let. Preblagi pokojnik bil je plemenitega značaja, vzoren duhovnik in drag prijatelj. Bil je jako mirne naravi in so ga zaradi tega vsi, ki so ga poznali, ljubili in spoštovali. Nad vse pa so ga ljubili njegovi lokavski vikarjani, katerim je bil vedno pravi dušni pastir in dobrohoten svetovalec v vsakem pogledu. Ni ga bilo poštenega Lokavčana, ki ne bi bil visoko čislal tega svojega dušnega pastirja. Poleg tega pa je bil pokojnik od svoje mladosti naprej vedno zvesti sin svojemu slovenskemu rodu, ki je z največjim zanimanjem sledil njegovemu razvoju na vsakem polju poštenega napredka in omike.

Vsako nesrečo svojega naroda je vedno globoko občutil v svojem srcu, kakor se je tudi srčno veselil pri vsakem za Slovence veselejšem dogodku. Bolehati je začel blagi pokojnik na grlu minulo poletje. Iz začetka se je mislilo, da je nastala bolezen vsled prehlajenja ter da sčasoma poneha. Ko je šlo pa vedno na slabše, prišel je naš gospod Štefan v Gorico, kjer so mu bili zdravniki bolj pri roki. Ali kolikor tukajšnji tako tudi zdravniki v Trstu so kmalu spoznali, da za gospoda Štefana ni več rešitve; dijagnosticirali so namreč njegovo bolezen v grlu za — raka. Poskusil je še v Ljubljani. Zadnje dni januarja se je podal tje in se nastanil v zdravilišču Leoninum. — Njegovi prijatelji so težko pričakovali poročil iz Ljubljane, ki so se iz začetka glasila nekoliko pomirljivo, a so postajala vedno bolj vznemirljiva in žalostnejša, dokler jim ni dospelo v četrtek najzlastnejše namreč to, da dragega gospoda Štefana ni več med nami, marveč da se je njegova preblaga duša preselila v boljši svet, tja v večnost, kjer zadobi od Boga za služeno plačilo. Blag Ti bodi spomin in večna luč naj Ti sveti!

Za „Šolski Dom“ so plačali predsedništvu: Josip Primšar, župnik v Podmelcu, 10 K; „Hranilnica in posojilnica“ v Cerknem, 20 K; dr. A. Gregorič v Gorici 10 K; „Narodna Tiskarna“ v Gorici 20 K.

Srčna hvala!

Odbor politič. društva „Sloga“ je imel v četrtek popoldne sejo ter se posvetoval o dopolnilnih volitvah za deželni zbor. Do definitivnega zaključka ni prišlo ker so bile potrebne še nekatere poizvedbe. Sicer pa ima odbor te dni zopet sejo.

Dopolnilne volitve za dež. zbor gorški. — Na Tolminskem prično volitve volilnih mož, kakor se nam poroča, drugi teden. Mi smo prepričani, da bodo te volitve za našo stranko sedaj izpale mnogo sijajnejše nego so izpale zadnjič. Naše ljudstvo je spoznalo, da bi je, ako bi se udalo divji gonji „narodno-naprednih“ kričarjev, zavedlo to v popolno propast, duševno in gmotno; spoznalo je v „narodno-napredni“ kliki največjega sovražnika svoje sreče ter lepega miru in reda. Zato pa bode pri sedanjih volitvah dalo duška temu svojemu spoznanju ter pokazalo, da hoče za vedno obrniti hrbet tem novodobnim prorokom, ki hočejo zadušiti v našem ljudstvu vsako blago čut s tem, da smešijo na gnusen način vse, kar je našemu ljudstvu najsvetejšega ter mu hočejo udušiti v srcu celo verski čut, ki je jedina podlaga ljudske sreče in mirnega medsebojnega življenja na tem svetu.

Volilci na Tolminskem torej, na noge pod stari slovenskim geslom: **Vse za vero, dom, cesarja!**

Na Krasu pa hoče po sili zmagati t r m a ter zaposlaviti svoje veljavnosti vse koristi kraškega ljudstva. Mi smo že danes prepričani, da bode imela komedija s Treotovo kandidaturom smešen konec ter da ta človek ne bode kraški zastopnik v deželnem zboru. Žali nas le samo, da je naše kraško ljudstvo tako lahkoverno, da se da zapeljati od vsakega kričača, naj pa pride isti četudi s trebuhom za kruhom od koder si bodi!

Zato pa čast in hvala volilcem onih in poštenega. „Soča“ je zadnjič pisala

da pride glede Treotove kandidature do „presenečenja“. Mi smo tega že danes gotovi, da pride do presenečenja. A presenečeni ne bodemo mi, nego presenečeni bodo zapeljani kraški volilci, ko bodo videli, da je v tej stvari igrala glavno vlogo hudobija „narodno-napredne“ klike!

Občni zbor „Centralne posojilnice“ bo v četrtek dne 6. marca 1902 ob 11. zjutraj. Opozorjamo na oglas na zadnji strani.

Novo, važno društvo. — V četrtek dne 27. m. m. popoldne se je zbralo na tukajšnji deželni kmetijski šoli blizu 50 posestnikov in prijateljev kmetijstva na shod, kateremu je bilo namen ustanoviti vinarsko zadrugo za cel slovenski vinorodni del naše dežele.

Sklicatelj shoda, gospod Anton Štrekelj, ki postuje kot tehniški organ za pospeševanje trtoreje in vinarstva pri c. kr. namestništvu v Trstu, je govoril o sedanjih konkurenciji v vinotržju. Navajal je vzroke slabe vinske kupčije, med njimi vinsko klavzulo v trgovinski pogodbi z Italijo, potem ponarejanje vina, zlasti pa to, da tu pa tam brezvestni posestniki prodajajo petljetno pristno vino, s čimer ne škodujejo samo sebi, ampak pogostoma celi dotični vinorodni pokrajini; in slednjic nerazumno in nepravilno napravljane vina. V svojem nadaljnjem govoru je naglašal, da bi se kmetu najlaže pomagalo z ustanovitvijo dobro urejenih vinarskih zadrug, katere bi morale skrbeti za to, da bi se nasajale izbrane primerne trtne vrste, pravilno nasajali vinogradi, vina pravilno napravljala in kolikor mogoče drago prodajala. — Spoznalo se je za najboljšo, da se ustanovi ena sama vinarska zadruga za celo slovensko vinorodno stran dežele.

Predlog gosp. Štrekelja, da bi se takoj izvolil odsek, kateri bi imel sestaviti zadruga pravila in drugi odsek, kateri bi skrbel za to, da se že v tekočem letu priredi občna vinska poskušnja ali nekaka razstava vseh domačih vin v namen, da se nabere gradivo za razpravo o tem, kako dovesti naše vinarstvo na višo stopinjo, je obveljal in vršila se je takoj volitev obeh odsekov.

V odsek za sestavo zadrughnih pravil so se izvolili gospodje: Anton Štrekelj, Anton Jakončič, Josip Mašera, Viljem Dominko, Josip Mrevlje, Maks Ličen, S. Premrov, Ivan Savnik; — v odsek za razstavo pa gospodje: Josip Mrevlje, Ant. Mužina, Milton Klavžar, Alojzij Širca, Anton Grbec, Blaž Grča, Josip Štrekelj, učitelj Orel, Fr. Zuchiatto, Vinko Vodopivec, Ukmar, France Gruntar in Anton Klančič.

Na to je g. sklicatelj zahvalil zbrane gospode na prijazni udeležbi in zaključil zborovanje.

Izbrana odseka sta se koj po končanem zboru ustanovila tako-le:

Odsek za pravila: Predsednik: Viljem Dominko, podpredsednik: Anton Jakončič, tajnik: S. Premrov, poročevalec: Anton Štrekelj.

Odsek za razstavo: Predsednik: Milton Klavžar, podpredsednik: Orel, tajnik: Josip Štrekelj.

Naloga, katero si je postavila nova zadruga, je jako važna in hvaležna. Če bo delovanje složno, nadejati se je najboljšega uspeha.

Ali so davčni eksekutorji tudi agentje „narodno-napredne“ stranke? — Pišejo nam: Te dni je hodil po gorški okolici neki eksekutor kateri je pri opravljanju svojega posla tudi agitiral za „narodno-napredno“ stranko.

Na vprašanje, zakaj so letos tako veliki davki, je odgovoril: „letos so veliki davki le radi tega, ker so „klerikalnim deželnim odborikom povišali plače; ako bi pa bili deželni odborniki naprednjaki, ne bi imeli tako velikih plač, in bi bili davki tudi veliko nižji“, kar pa seveda ni res. Vprašam pa, ali se ni menda dr. Tuma največ trudil za zvišanje odbornikovih plač, in to seveda radi tega, ker je mislil, da bo on „večni deželni odbornik“, kar bi mu pač neslo, a mu je spodletelo.

Povedati pa moram še, da se omenjeni eksekutor baje hvali, da ne veruje niti v Boga.

Za sedaj le toliko. Ako pa se bodo še nadalje dogajali taki slučaj, pokažemo prizadetemu eksekutorju na drug način.

Potrjen zakon. — Potrjen je zakon glede razdelitve občinskih zemljišč davčne občine Jesenice pri Cerknem.

Električni avtomobili. — Neko dunajsko podjetje je zaprosilo za dovoljenje, da sme vpeljati v Gorico vožnjo z električnimi avtomobili. Ti vozovi bi bili tako napravljeni, da bi lahko v njih sedelo 28 oseb. To podjetje bi, kakor pravi, nastal je v Doberdolu obgenj. Pogoreli

sta dve hiši. Škoda je precejšnja, hiši sta bili zavarovani. — Tudi v Ločniku je pogorelo predsinočnjem hišno in drugo poslopje. Prišli so na pomoč ognjegasi iz Gorice. Živino so sicer rešili, vendar znaša škoda nad 4000 K. Posestnik Peterin, čegar last je bilo zgorelo poslopje, bil je zavarovan.

Koncert Bula. — V četrtek 6. t. priredi koncertna družba Pavel Bula, kom. pevec, Sonia Herma, koncertna pevka in Terezija Pott pijanistinja, jedini koncert v dvorani hotela Central in sicer ob 8. uri zvečer. Program je jako zanimiv. — Vstopnina: I—III. vrsta à 5 K, IV—VI vrsta 4 K, VII—IX vrsta à 3 K, X—XI vrsta 2 K, entrée 1 K. Vstopnice se dobivajo pri knjigotržcu Wokulatu v ozki ulici v Gorici.

Nesreča. — 43 letni Alojzij Malevič, mizar, bil je še le 8 dni v mizarški delavnici v Solkanu. V torek pa je bil tako nesrečen, da mu je stružec na par (obelč) odrezal štiri prste na roki ter so ga morali teko ranjenega prepeljati v tuk. bolnišnico.

Pobegla fantiča. — Brata 11-letni Anton in 9-letni Jakob Setter, rojena v Trstu, a pripadna v občino Grgar, bila sta kot siroti na oskrbovanju pri grgarskem županu g. Josipu Doljaku. V sredo pa je moral župan po poslih od doma, fantiča porabila sta to priliko ter zginila ne ve se kam, najbrže se ju je polotilo domotožje in mahnila sta ju proti Trstu.

Domači prepir z zlemljivimi posledicami. — V Renčah sta se sprla brata Janez in France Gregorič. V prepiru je sunil prvi drugega tako močno, da je padel na tla in si zlomil levo nogo.

Pod voz je padel 29-letni France Blažič iz Kožbane, ki je peljal poln voz gnoja. Na nekem kraju se voz zvrne in Blažič pade podenj. Bil je tako poškodovan, da so ga morali prepeljati v tuk. bolnišnico.

Trtna uš se je pokazala v občini Lokavec.

Občinske volitve v sv. Križu na Vipavskem. — Ravuokar smo dobili poročilo, da so pri občinskih volitvah v sv. Križu takozvani „liberalci“ propali. Prav tako!

Požar. — Iz sv. Križa nam poročajo, da je v sredo zvečer v sv. Križu gorelo. Pogorela sta g. Logarja hlev in mesnica.

Vabilo k občnemu zboru okrajne posojilnice v Komnu, registrovane zadrug z neomejeno zavezo, v nedeljo 9. marca ob 4. uri pop. v prostorih g. Fr. Kovačiča „pod placom“, s sledečim dnevnim redom: 1. potrditev letnega računa; 2. volitev načelstva; 3. volitev nadzorstva; 4. morebitni predlogi.

Načelstvo.

„Hranilnica in posojilnica v Biljah“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bo dne 16. marca t. l. ob 3. uri pop. v kaplaniji v Biljah svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. poročilo o delovanju zadruge l. 1901; 2. potrjenje letnega računa 1901; 3. izvolitev načelstva in računskih pregledovalcev; 4. razni predlogi.

Načelstvo.

Hranilnica in posojilnica v Kobaridu je imela dne 20. m. m. svoj občni zbor. Zbor se je vršil mirno in dostojno. Dasi je posojilnica ohranila ugodnost nizkega kolekovanja, je predru-gačila § 6. (zadrughni deleži) in § 14 (čisti dobiček se ne sme drugam porabiti, ostati mora v rezervnem fondu) društvenih pravi. Deleže je zbor znižal od 4 na dve K, pristopnino na 1/4, kar bo jemalce na posodo v veliko polajšanje. Načelstvo in nadzorstvo je ostalo isto. Prometa od novega leta do 20. feb. je: dohodkov 31.452.34 kron, stroškov 24.950.14 kron.

Hranilnica in posojilnica v Cerknem, je imela prometa v mesecu februarju t. l. kron 55.746.81. Prejete hranilne uloge kron 20.804.16; izplačane hranilne uloge kron 25.264.62; dana posojila kron 1060; vrnena posojila kron 1444.31.

Pomorsko zdravilišče v Gračeju. — To kopališče, stoječe pod protektoratom nadvojvodinje Izabele, je izdalo poročilo o svojem delovanju leta 1901. Iz tega poročila je razvidno, da je bilo od pričetka kopališčne dobe 2. julija in do zaključka vsprejetih v zdravljenje in oskrbo 269 otrok in sicer v starosti 6 do 14 let; dečkov je bilo 133, deklic pa 136. Od sprejetih pa jih je bilo iz Primorja 70, 85 iz Dolenje Avstrijskega, 43 iz Stajerske, 41 iz južnega Tirola, 28 s Kranjskega ter po 1 s Koroške in z Reke. Ozdravilo jih je 148 in sicer 80 deklic in 68 dečkov; polozdravljenih je 103, t. j. 53 dečkov in 50 deklic. V blagajni iz leta 1901 K 19325.11; darovi K 23670.60. Na oskrb-

nih dohodkih došlo K 1336.— Skupaj K 44608.46. Nepremično in premično premoženje K 210158.19. Upravni stroški in inventar K 20440.37.

Železnica Vrhnika-Ildrija. — V torek je interpeliral dr. Ferjančič s tovariši ministra za železnice zaradi železniške zveze z Ildrijo.

Občinske volitve v Pazinu. — Te dni so se vršile v Pazinu občinske volitve. V 3. in 2. razredu so zmagali Hrvatje, (Italijani se v teh dveh razredih niti niso udeležili volitve), v 1. pa Italijani. Že 15 let so bili Hrvatje zastopani v vseh treh volilnih razredih in v pazinskem občinskem zastopstvu ni sedel noben Italijan. Da pa so letos v 1. razredu zmagali Italijani, je to posledica osebno dohodninskega davka in pa znižanje zemljiškega davka. V mestu samem je namreč mnogo trgovcev, po veliki večini poitalijančenih Hrvatov — renegatov. Novi osebno dohodninski davek je izdatno pomnožil njih obdačenje in je bilo vsled tega mnogo volilcev Hrvatov, ki so bili poprej v 1. volilnem razredu, potisnjenih v 2. vol. razred. K ital. zmagi v 1. razredu pa so največ pripomogli c. kr. uradniki, ki so po večini Italijani in so vsi veliki častilci Benatijevi, Rascovichovi in drugih takih in enakih „eminentno patrijotičnih“ ljudi. V Pazinu je namreč kakih 50 državnih uradnikov; od teh je kakih 45 Italijanov, od katerih je 16 njih glasovalo za ital. listo. Je pač ta Hrvatom tako „naklonjeni vladni zistem“ vedno tako moder, da koplji v Pazinu, v okraju, ki je skoro izključno hrvatski, samo ital. uradnike! Ako se še pomisli, da je bilo pri volitvi oddanih 70 glasov za ital. listo, a 48 za hrvatsko in se jemlje v vpovež z gorej navedeno število ital. uradnikov, potem je pač očitno, kdo da je pripomogel Italijanom do zmage. Sicer pa nima ta zmaga nobenega pomena, čeravno kujejo iz nje ital. listi kapital posebno zdaj, ko bi radi spravili hrv. gimnazijo iz Pazina, češ, da so volilci 1. razreda skoro izključno pazinski meščani, kar naj bi dokazalo, da je pazinsko mesto — italijansko. Nemeč se za okolnost, da šteje prebivalstvo davčne občine pazinske kakih 3400 duš, od katerih je Italijanov, hrv. renegatov in drugih takih elementov po zadnjem ljudskem štetju le kakih 1100.

Narodno gospodarstvo.

O pospeševanju govedoreje na Tolminskem. — Kakor je znano, je naše c. kr. kmetijsko društvo v preteklem letu nakupilo na Koroškem znamenito število belanske govede, bikov, junic in mladih krav, in jih razdelilo med živinorejce vseh strani tolminskega polit. okraja v namen, da se polagoma zaplodi čista pasma v tej eminentno živinorejski pokrajini in s tem povekša vrednost domače živine, dosledno seveda tudi blagostanje kmečkega prebivalstva.

Nakup so oskrbeli izbrani veččaki: gosp. c. kr. okr. živinozdravnik Nardini, kateri je več let služboval na Tolminskem, pozna dobro tamkajšnje živinorejske razmere in potrebe in je kot živinozdravnik užival zaupanje med kmetovalci; gosp. kmetijski potovalni učitelj Milan Ivančič; posestnik Sedej s Čerkljanskega in društveni uradnik Adolf Ferrant. Ti gospodje so si prizadeali, kolikor so mogli, da bi častno in uspešno dovršili svojo nalogo. Pri vsem tem niso ustregli vsem željam, ker ni bilo mogoče izbrati in nakupiti toliko glav, kolikor je bilo naročenih, po vsem enako vredne, enako lepe in enako popolne govede, da bi bilo ustrezno v polni meri vsem naročnikom.

Živina se je razdelila že v Srednjem Logu potom javnega, v pričlo izbrane komisije izvršenega zrebanja. Nihče ni mogel izbirati; izključena je bila vsaka pristanost. Ker so pa nekateri živinorejci prejeli manj vredne živali od drugih, porabil je nekdo nejevoljo posameznikov, da je iz nje zanetil prav grdo intrigo, katera je imela to posledico, da je glavni odbor kmetijskega društva naročil posebni strokovnjaški komisiji, naj vse nakupljene živali še enkrat pregleda ter poda o njih zanesljivo oceno.

To nalogo sta v dobi od 25. nov. do 4. decembra izvršila gospoda cesarski svetnik Kozma Schütz, tajnik koroškega kmet. društva in Ivan Fonzari, veleposestnik v Št. Mavru. Pregledala sta vso nakupljeno plemensko živino v Logu, v Bovcu in okolici, v Kobaridu, v Kotu, v Tolminu, pri Sv. Luciji in v okolici, v baški dolini in na Čerkljanskem. Slednjic sta si pri tej priliki ogledala govejo živino pokrajine.

(Dalje pride.)

Vabilo na redni občni zbor

„Centralne posojilnice“ v Gorici
registrovane zadruga z omejeno zavezo
v četrtek 6. marca 1902 ob 11. zjutraj
v posojilniških prostorih
ulica Vetturini št. 9.

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva,
2. Poročilo nadzorstva,
3. Odobritev letnega računa.
4. Poročilo o poslovanju k „Centralni posojilnici“ spadajočih posojilnic.
5. Volitev nadzorstva.
6. Morebitni predlogi.

Načelstvo.

Dostavek. — § 33. Zadrugi, ki se ne udeležijo osebno občnega zbora, zamorejo biti zastopani po drugih zadrugiških na podlagi zakonito napravljenih pismenih pooblastil. A vsak zadrugiški sme le jednega družnega zadrugiška zastopati na občnem zboru.

Pooblastila se lahko pošljejo načelstvu. V zmislu § 34. ima vsak ud po en glas, udje z glavnimi deleži poleg tega glasa še po 10 glasov od deleža do 100 glasov. Pri občnem zboru sme vsak zadrugiški staviti predlog, kateri niso na dnevnem redu, vendar se o njih sme sklepati še le pri prihodnjem občnem zboru (§ 36.).

Vabilo na redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Črničah“,
registrovane zadruga z neom. zavezo,
ki bo

9. marca 1902 ob 3 in pol uri pop.
v tamošnjem župnišču
sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Predložitev in potrditev računskega sklepa za l. 1901.
3. Izvolitev novega načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Morebitni predlogi.

Načelstvo.

Zahvala.

Najsrčnejšo zahvalo izrekam glavni agentur: „Universale“ v Gorici, v ulici Morelli hiš. št. 6, katera je zavarovanje mojega preminulega sina — Pol. št. 2445.75. — **promptno in najkulantnejše** izplačala, vsled česar to zavarovalnico vsakomur najtopleje priporočujem.

V Gorici, 21. februarja 1902.
Margareta vd. Cotič.

V pisarni Seitz-ove tiskarne nasproti semenišča v Gorici prodaja se po znižani ceni — 2 kroni 60 vin.

Veliki teden

in
Velika noč,

spisal profesor Andrej Marušič.

Knjiga se pošilja tudi po pošti po povzetju. Kdor pa denar že z naročilo vred pošlje, naj pridene še 20 vin. za vozni list.

„Krojaška zadruga“,

vpisana zadruga z omejeno zavezo
v Gorici,

Gospodska ulica hiš. št. 7.

VELIKA ZALOGA

vsakovrstnega manufakturnega blaga za ženske in moške obleke, za vsak stan in vsak letni čas v največji izberi, kakor: sukno, platno, prtenino, Chiffon, oksfort, srovice, vsakovrstne preproge, zavese, namizne prte, nadalje vsakovrstno perilo, srajce, Jäger itd. itd.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8

priporoča

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,



briskih, dalmatinskih in isterskih v inugradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarchije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

Cene zmerne. Rostrežba poštna.

Oglas.

Na prodaj je

BOŽJI GROB

za veliki teden, lesen s platnom prevlečen in poslikan, visok 6 m, širok 3 m. in globok kaka 2 1/2 m. Rabljen le malo. Kupni pogoji se izvedo pri stolnem župniku v Gorici.

Šimenc Fric

krčmar

v Gosposki ulici hiš. št. 19,
„Alla città di Gorizia“

toči raznovrstna bela in črna vina ter postreže z vsakovrstnimi okusnimi jedili.

Triporoča se toplo svojim rojakom v mestu in na deželi.

„Centralna posojilnica“

v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

sprejema **hranilne vloge**, katere obrestuje po 4 1/2 polomesечно; nevezljive obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje **posojila** udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2.

Sprejema **člane** z glavnimi deleži po 200 K in z opravljenimi deleži po 2 K.

Olvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalaganje in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštinih stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj v ulici Vetturini št. 9.

Gostilna

„Vinarskega in sadjarskega društva za Brda“
v Gorici, ulica sv. Klare št. 15

toči pristna bela in črna vina iz društvene kleti, in puntigamsko pivo. Postreže z okusnimi jedili. — Na razpolago so hlevi za živino in dvorišče za krogljanje.

Za obilen obisk se toplo priporoča svojim rojakom

Anton Gerbec,
gostilničar.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanje“ t. j. licnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiriidelno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici h. št. 25,
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3 4, 5. Več vrst riža. Milsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnideršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Krojaška mojstra Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. J. Kopača pri okr. sodniji,
izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini in učencem srednjih in ljudskih šol za obilna naročila.

Lepa priložnost!!

Radi pozne zimske sezone, prodajam sledeče zimsko blago

po lastni ceni

Volneno in bombažasto Jaeger perilo za dame, gospode in otroke.
Volnene in bombažaste rokavice
Volnene in bombažaste nogovnice
Čevlje za dom
Volnene šerpe in rute. Kožuhaste ovratnike. Čepice za otroke.

I. Zornik v Gorici,

Gospodska ulica št. 7.

Edina slovenska zaloga vsih potrebščin za dame in gospode, gg. šivilje in krojače.

Čebelno-voščene sveče

kilg. po 4-90 K
Za pristnost jamčim z 2000 K

Priporočam se prečastili duhovščini, slavnemu p. n. občinstvu. Sveče za pogrebe po zelo nizki ceni. Med pitanec in navadni po zelo nizki ceni. Z odličnim spoštovanjem

J. Kopač,
svečar v Gorici, ulica sv. Antona



Kot
dobrota

za vsako družino se
izkazuje uporaba =

Kathreiner-Kneippove
sladne kave.

Nobena skrbna gospodinja naj
se ne pomišlja dalje uvesti to
zdravo pijačo.

Najbolj priporočna primes in naj-
boljše nadomestilo za zrnato kavo.

Kathreiner-Kneippova sladna kava
se dobiva pristna samo v izvir-
nih zavojčkih z varstveno znamko
župnik Kneipp in imenom =

Kathreiner.